

[*dorasta mlada ženska*]: t̩stə 'd̩je:k̩le b̩ pa za u'ž̩ie:n̩t' **b** [*neporočena ženska sploh*]: "mikl̩n̩və 'd̩je:k̩le **2. dekle a** [*doraščajoča oseba ženskega spola*]: pa nə n̩m̩škə 'd̩je:k̩le ja 'tud̩ə b'ʔə, ša 't̩:k̩ə, m'ʔa:d̩ə **b** [h̩č̩i]: 'kupl̩ə 'sə – d̩k' l̩r̩ta 'm̩:ʔə • n̩:šə 'd̩je:k̩le 'vəz̩ə kə ɛ'lija **3. dekl̩ca** [*oseba ženskega spola do pubertete*]: d̩k'l̩:t̩ ja b'ʔə u 'š̩:ɫ̩ə 'v̩je:č̩ kə 'p̩:ɔ: **4. dekle** [*ženska oseba v ljubezenskem odnosu do fanta*]: "f'ra:n̩č̩k̩ 'm̩: pa d̩k'l̩:t̩ta • šal̩j., za fante **biti v dekletih iskati, izbirati si dekle, biti na ljubezenskem zmenku**: u d̩k'l̩:t̩:t̩x s̩ə 'b̩:u, a'n̩je: (☐) biti v BABAH • šal̩j., za fante **iti v dekleta iti si iskat, izbirat dekle, iti na ljubezenski zmenek**: 'k̩k̩ s̩ə se z'r̩x̩t̩! a g'r̩:š̩ u d̩k'l̩:r̩t̩e? (☐) iti v BABE | ☐ **Kr, Bo** otr. *Zbadljivka, namenjena dekletom*: d̩k'l̩:t̩:t̩x t̩r̩m'p̩:t̩e s̩ə s 'cukra na'r̩:t̩e. (⇒ POB) ☐ + [Tominšek 1903: 23: im. ed. »d̩k'le«; 23: rod. ed. »d̩k'lt̩k̩«

dekletce ⇒ DEKELČKE

dekletek ► d̩k'l̩:t̩'t̩ka (in de-) m živ. ()
 1jubk., redk. *deklica, dekletce* [*drobna, majhna deklica*]: 'k̩:g̩a 'č̩:d̩n̩g̩a d̩k' l̩:t̩'t̩ka 'm̩:ʔə! | ☐ ⇒ DEKELČKE ☐ ∅

deklica ⇒ DEKLE

dekliščina ⇒ SLOVA

dekna ► d̩e:k̩na (in d̩e:-) 'd̩e:k̩ne tudi 'd̩e:k̩ne -e z̩ () (*volnena*) *odeja*: z 'd̩e:k̩n̩e me p̩k'r̩i • 'd̩e:k̩ne ja 'n̩:ɔ:v̩a | ☐ DEKA, KOC ☐ ∅

del ⇒ KONEC, TALJ [Tominšek 1903: 16: mest. mn. »d̩élh̩ (parsk)«

delanec ⇒ PIKOLA z

delati ► 'de:ʔat (in 'd̩e:-; in 'd̩e:-) ['de:ʔəm ([in d̩e:- >) nd. (d̩e:l̩ -te (in 'd̩e:-); 'de:ʔə (in 'd̩e:-; in 'd̩e:-) ['de:ʔaʔa -ə (in 'd̩e:-)] **1. delati a** [*zavestno uporabljati telesno ali duševno energijo za pridobivanje dobrin*]: ud 'jutra d̩ə v̩č̩e:ra (= m'ra:k̩a) 'de:ʔəm, pa 'n̩:m̩ 'n̩ž̩ z̩ p̩k̩:z̩at • 'á:t̩e ja na ma'š̩iŋ̩ə 'd̩e:ʔə s'k̩:ɔ: d'va:js't' 'l̩:t̩ **b** star., s prislovom [*opravlja delo na določenem področju*]: a 't̩:ɔ: 'a:t̩e ša 'k̩: 'tiš̩l̩r̩sk̩ə 'de:ʔa (*mizari*)? • p̩ə 'š̩x̩t̩ə ja ša 'š̩:š̩t̩r̩sk̩ə 'd̩e:ʔə (*čevljaril*) **c** nov., nav. s prislovom [*izpolnjevati, opravljati kako nalogo*]: d'r̩uš̩tv̩ə na 'de:ʔa 'ta:k̩, ()ə b̩ə 'ma:g̩l̩ə • 'a:ɫ̩ə 'fa:j̩n̩ 'de:ʔa (*deluje*) **2. delati** [*opravlja delo na kakem področju celotnega proizvodjalnega procesa kot vir zaslužka*]: 'č̩a:s̩ə s̩əm u fab'r̩ik̩ə

'de:ʔaʔa • (pə) 'ç̩:le d'n̩:ve 'de:ʔa, kə 'm̩: 'š̩x̩t̩, ()ā:k̩ **3.** s širokim pomenskim obsegom **a** d. kaj *delati kaj iz delom omogočati nastajanje česa*: "m̩ʔan 'de:ʔa f'r̩:ɔ:nt̩ə za ʔa'ʔ:ɔ:ce • 'xiš̩ə 'de:ʔe-ta (*gradita*) • g'd̩a:ʔ b̩əd̩ə pa 'ç̩:st̩ə 'de:ʔal̩ə? • 't̩je:ta m̩ə 'de:ʔa (*kroji in šiva*) 'k̩k̩l̩ə • a 'riʔa 'de:ʔəš̩ (*rišeš črte*)? **b** d. kaj *proizvajati kaj, izdelovati kaj*: u "ɛ:l̩k'r̩:ɔ:ʔə 'de:ʔəʔə x'ʔa:č̩a • "mar't̩iŋ̩a 'de:ʔa 't̩:ɔ:r̩t̩ə **c** d. iz česa *pridobivati iz česa, napravljati iz česa*: ma'l̩iŋ̩ɔ:ca na 'm̩:ɔ:r̩əʔ z̩'ɫ̩:ɔ:ca 'de:ʔat **4. a delati** [*opravlja, izvrševati kako delo ali dejavnost sploh*]: 'k̩: pa 'p̩:ɔ:b̩əg̩ 'de:ʔa? a se j̩g'r̩:á:ʔ? **b** z oslabiljenim pomenom, z glagolskim samostalnikom *delati* [*izraža dejanje, kot ga določa samostalnik*]: g'd̩a:ʔ b̩əš̩, ()ə: pa js'p̩iʔ, ()a 'a:ɫ̩ə 'de:ʔat? • sm̩ j̩ə 'r̩:ku – »n̩je: k're:g̩a 'de:ʔat« (*ne povzročaj prepira*) **c** *povzročati*: ta 'muz̩k̩a me 'de:ʔa 'ž̩iɫ̩č̩n̩g̩a **5. delati a** d. kaj [*biti dejavno udeležen pri nastajanju česa*]: v̩l̩x̩er 'de:ʔa š̩k̩:ɔ:d̩ə na 'n̩:v̩ə • 'j̩á:p̩ka 'de:ʔa 's̩e:nc̩ə **b** [*dajati komu/čemu kako lastnost, značilnost*]: 'č̩a:rna ɫ̩b̩l̩:k̩a te 'ta:k̩ sta'r̩i:k̩av̩ə 'd̩e:ʔa **6. a** s širokim pomenskim obsegom *delati* [*biti v delovnem stanju*]: a ma'š̩iŋ̩a 'd̩e: 'de:ʔa? (☐) LAVFA-TI • k'd̩a:ʔ pa 'de:ʔəʔə na 'ɔ:p̩č̩iŋ̩ə? **b** *delovati, učinkovati*: st'rup ja 'za:ɔ: 'de:ʔat • brez̩os. 't̩á:k̩ə m̩ə p̩ə 'r̩:ɔ:k̩ə 'de:ʔa, da na 'v̩e:m, 'k̩á: 'b̩:ɔ: **7.** redk., nav. s prislovom **a** *rasti* [*uspevati*]: 'r̩:ó:ʔa na 'de:ʔa 'ta:k̩, ()ə b̩ə 'ma:g̩l̩a **b** *rasti* [*razvijati se, rediti se*]: s̩əm k̩əz̩'lič̩k̩əm 'da:ɫ̩ n̩m̩á:ʔə š̩'t̩á:r̩t̩r̩j̩a, da 'b̩əl̩ 'de:ʔəʔə **8.** s prislovom d. s kom/čim *delati s* [*kazati do česa določen odnos, ki se izraža predussem v dejanjih*]: g'a:r̩d̩ə ja 'de:ʔə z̩ 'n̩:é, m̩ə ja pa uš̩'ʔa: • 'k̩k̩ pa 'de:ʔəš̩ s 'k̩á:p̩ə!? ♦ 1es. ⇒ delati LES ♦ 1es. ⇒ LES dela • ⇒ delati DEŽEKA • ⇒ delati komu DRUŠTNJO • ⇒ delati FIGURE • ⇒ delati GALAMO • ⇒ delati GRIVENGE zarad česa • ⇒ delati HUDIČA • ⇒ delati HUDIČA zarad česa • ⇒ delati ko (črna) ŽIVINA • ⇒ delati ko KONJ • ⇒ delati OTROKE • ⇒ delati po svoje *ravnati brez upoštevanja mnenja drugih*: 'n̩je: p̩ə 's̩:ɔ:ʔə 'de:ʔat (☐) ⇒ delati po svoji GLAVI • ⇒ delati po svoji GLAVI • ⇒ delati si NORCA iz koga • ⇒ delati si SKRBI zarad koga/česa • ⇒ delati s kom ko s COTO • ⇒ delati v PETEK pa svetek • ⇒ delati kaj komu za HRBTOM • ⇒ SOLATA dela